

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

12. marts 2024

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til lov om ændring af udlændingeloven m.fl. (Ny opholdsordning på baggrund af uddannelsestilknytning mv.)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 29. februar 2024 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 12. marts 2024.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger, men skal beklage den meget korte frist for bemærkninger.

Ifølge lovforslaget er formålet med den nye uddannelsestilknytningsordning at sikre, at udlændinge, der mister deres oprindelige opholdsgrundlag, men som har vist, at de vil Danmark ved at være optaget på eller være i gang med en uddannelse inden for et område, hvor der er mangel på arbejdskraft, får mulighed for at færdiggøre deres uddannelse og blive i Danmark med henblik på beskæftigelse, hvis de får ansættelse og opfylder betingelserne efter en af udlændingelovens erhvervsordninger som positivlisten for faglærte og positivlisten for personer med en videregående uddannelse.

Lovforslaget omfatter en bred gruppe af personer med ophold efter en række bestemmelser i udlændingeloven, herunder flygtninge med beskyttelsesstatus, kvoteflygtninge, familiesammenførte, der har fået inddraget eller nægtes forlængelse af deres opholdstilladelse eller personer, hvis opholdsret efter EU-retten konstateres ophørt.

Det foreslås ligeledes, at uddannelsestilknytningsordningen skal omfatte udlændinge, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine eller lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., hvis opholdstilladelse udløber.

Det fremgår også, at lovforslaget skal ses som led i den samlede indsats, der skal sikre nødvendig arbejdskraft til det danske erhvervsliv og velfærdssamfund.

Generelle bemærkninger

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at der indføres et nyt opholdsgrundlag, der giver flere muligheder for ophold for personer, der har fået inddraget eller nægtet forlængelse af deres opholdstilladelse og for ukrainere og evakuerede afghanere med ophold efter de to særlove, hvis nuværende opholdstilladelse udløber med særloven henholdsvis i marts 2025 og november 2025 uden mulighed for forlængelse.

Flygtninge har af gode grunde ofte brug for længerevarende beskyttelse og sikkerhed omkring deres opholdsgrundlag og har brug for mulighed for at skabe sig en fremtid. Her kan en ny opholdsordning på baggrund af uddannelsestilknytning være én af flere forskellige løsninger og fremtidsscenerier for den enkelte.

Den ny uddannelsestilknytningsordnings målgruppe er umiddelbart meget bred, men af lovforslaget fremgår det, at det vurderes, at den nye uddannelsestilknytningsordning vil blive relevant for en meget begrænset gruppe. Det skønnes derfor, at de offentlige merudgifter til udbetaling af SU og taxameter vil være 1,8-3,0 mio. kr. årligt på Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriets område.

DRC Dansk Flygtningehjælp har følgende bemærkninger til dele af lovforslaget, som kan forklare nogle af årsagerne til den meget begrænsede gruppe, der reelt vil kunne benytte den nye uddannelsestilknytningsordning.

Mulighed for optagelse på uddannelserne

DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne gøre opmærksom på, at selvom mange flygtninge og familiesammenførte gør en stor indsats for at lære dansk på en af de tre danskuddannelser som en del af deres selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, så vil de ikke have det krævede danskniveau, for at blive omfattet af den nye uddannelsestilknytningsordning. Det kan der være flere årsager til, f.eks. at de ikke kan nå at afslutte deres danskuddannelse i tide, eller de har fokuseret på ordinært fuldtidsarbejde og ikke fulgt danskundervisning, eller de har afsluttet Danskuddannelse 1 eller 2 og dermed ikke har det danskniveau, der kræves for at blive optaget på en af de aktuelle uddannelser.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal desuden gøre opmærksomhed på, at der kan være uddannelsesinstitutioner, som er usikre på optagelse af personer, hvis nuværende opholdstilladelse er kortere end længden på den uddannelse, som de søger ind på. Vi skal derfor opfordre til, at det bliver tydeliggjort, at det er muligt at blive optaget på en uddannelse, der varer længere end den nuværende opholdstilladelse og evt. udfordringer i den forbindelse løses.

Regler om familiesammenføring

Ifølge lovforslaget skal de almindelige regler om familiesammenføring i udlændingeloven gælde for personer, der meddeles opholdstilladelse efter uddannelsestilknytningsordningen medmindre der foreligger ganske særlige grunde. Der vil derfor ikke være en lempeligere adgang til familiesammenføring som for andre udlændinge med studieopholdstilladelse.

Ifølge de nugældende regler om familiesammenføring skal referencen i Danmark opfylde en række betingelser, herunder kravet om at kunne opfylde betingelserne for ansøgning om permanent opholdstilladelse.

Ukrainere og evakuerede afghanere med ophold efter de to særlove kan, som lovgivningen er nu, ikke tælle opholdsårene i Danmark med i opholdskravet ved ansøgning om permanent ophold, hvorfor det for dem vil have meget lange udsigter at kunne ansøge om familiesammenføring, hvis de får nyt opholdsgrundlag som følge af uddannelsestilknytningsordningen. Derudover gælder det for alle ansøgere, at uddannelse ikke tælles med i beskæftigelseskravet ved ansøgning om permanent ophold.

Vi skal opfordre til, at der sikres en rimelig adgang til familiesammenføring og som minimum som tilsvarende opholdsgrundlag, hvis uddannelsestilknytningsordningen skal være en reel mulighed for målgruppen.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil derfor gerne opfordre til, at man genovervejer muligheden for familiesammenføring for personer omfattet af uddannelsestilknytningsordningen, da det er vores vurdering, at det nuværende forslag vil betyde, at flere ikke vil se ordningen, som en reel mulighed, hvis det betyder, at de først vil kunne blive familiesammenført med deres ægtefælle efter op mod 11 års ophold i Danmark.

Vi vil samtidig gerne benytte lejligheden til at opfordre til, at der gennemføres lovændringer, så uddannelse igen kan tælle med i beskæftigelseskravet ved ansøgning om permanent ophold, da denne bestemmelse afholder flere mennesker fra at påbegynde en uddannelse herunder bl.a. uddannelse til social- og sundhedshjælper.

Formodningsreglen

Af lovforslaget fremgår det, at formodningsreglen i studiebekendtgørelsens § 9 skal finde anvendelse ved ansøgning om ophold efter uddannelsestilknytningsordningen, så Styrelsen for International Rekruttering og Integration efter en konkret og individuel vurdering vil kunne meddele afslag på opholdstilladelse, hvis der er formodning om, at formålet med at søge ind på uddannelsen er at opnå ophold i Danmark. Et nævnt eksempel på en sådan formodning vil være, at personen først søger og bliver optaget på en relevant uddannelse efter, at den pågældende er blevet bekendt med, at udlændingemyndighederne har igangsat en sag med henblik på vurdering af om en opholdstilladelse skal inddrages.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal gøre opmærksom på, at motivationen for at uddanne sig i Danmark kan være sammensat af mange hensyn og have mange facetter, herunder ønsket om at skabe bedre vilkår for sig selv og sin familie. Det er vores erfaring, at langt de fleste flygtninge og familiesammenførte har et stort ønske om at uddanne sig, arbejde og blive selvforsørgende. Den nye ordning vil bidrage til den stærke motivation og ønsket om at blive integreret i Danmark. Vi skal derfor opfordre til, at Styrelsen for International Rekruttering og Integration i deres konkrete og individuelle vurdering har en praksis, der udviser forståelse for dette.

Ansøgningsfrist

I lovforslaget foreslås det, at ansøgningen om opholdstilladelse efter den nye uddannelsestilknytningsordning skal indgives senest 7 dage efter, at der er truffet endelig afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af den oprindelige opholdstilladelse i Flygtningenævnet eller Udlændingenævnet med mindre særlige grunde taler imod. DRC Dansk Flygtningehjælp skal opfordre til, at denne ansøgningsfrist forlænges, da det er en stor omvæltning for de fleste at få endeligt afslag på forlængelse eller inddragelse af den oprindelige opholdstilladelse. Vi mener derfor, at det er mest hensigtsmæssigt, at fristen gøres lidt længere f.eks. 30 dage.

Det foreslås ligeledes, at en ansøgning om opholdstilladelse efter den foreslåede uddannelsestilknytningsordning vil skulle afvises, hvis ansøgningen indgives efter, at en udlændings opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine

eller efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., er udløbet, medmindre særlige grunde taler imod.

Vejledning af målgruppen

DRC Dansk Flygtningehjælp skal opfordre til, at flygtninge, familiesammenførte samt ukrainere og afghanere med ophold efter de to særlove bliver vejledt grundigt om den nye mulighed for at ansøge om opholdstilladelse efter uddannelsesstilknytningsordningen, ansøgningsfristen og konsekvenserne af at overskride den. Vi skal ligeledes opfordre til, at målgruppen vejledes grundigt om det nye opholdsgrundlags betingelser og vilkår.

Med venlig hilsen,

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp